

'De stad is nooit af, dus ontwerp de tijdelijke situatie als eindsituatie'

Tijdens de verbouwing blijft de stad open

Loes Noom en Wieger Savenije van Studio Bereikbaar koppelen drie trends: de verdichting en transformatie van onze steden gecombineerd met het besef dat de reiziger centraal staat binnen infraprojecten. Uitgangspunt: de stad is nooit af. De reiziger heeft dus permanent te maken met tijdelijke situaties op zijn route. Oplossing: focus minder op het verzachten van hinder en meer op het toevoegen van ruimtelijke kwaliteit tijdens werkzaamheden in stedelijke gebieden.

NETTIE BAKKER

Loes Noom en Wieger Savenije, beiden adviseur, popelen om deze verschuiving in praktijk te brengen. Zij wachten niet op een opdracht voor nieuwe ideeën, maar creëren die zelf in hun 'innovatie-uren'. Noom: 'Wij voelen ons genoodzaakt om een signaal af te geven. Werkzaamheden in stedelijk gebied zijn complex en leveren vaak langdurig veel hinder op. In Amsterdam groeien op dit moment kinderen op die bijvoorbeeld de Vijzelgracht nog nooit zonder bouwhekken hebben gezien. Tegelijkertijd zie je dat de aandacht binnen infraprojecten eigenlijk alleen uitgaat naar de ruimtelijke kwaliteit van de eindsituatie. In wat voor stad leef je dan?'

Innovatie

Innovatie is een van de drijvende krachten binnen Studio Bereikbaar, dat zo'n vijf jaar geleden is ontstaan vanuit het idee dat er meer innovatie nodig is in mobiliteit, met als doel te komen tot een mooier en beter Neder-

Wieger Savenije, adviseur/partner Studio Bereikbaar

land. Savenije: 'Wij besteden 20 procent van onze tijd aan innovatie, zoveel mogelijk in samenwerking met partners. 'In Eindhoven hebben we bijvoorbeeld een proef op kleine

schaal gedaan met reizigers die een app gebruikten om zo hun verplaatsingspatronen in beeld te brengen. In september hebben we de proef opgeschaald door via social

Loes Noom, adviseur Studio Bereikbaar

media deelnemers te werven. Voor dit project werken we samen met bureau Benk dat de marketing verzorgt en Mobidot die de app levert.'

Beleving

Stedelijke bereikbaarheid vormt ook een belangrijk innovatiethema voor beide adviseurs. Savenije: 'Binnen dit thema introduceren we onder andere de beleving van de reis als onlosmakelijk onderdeel van de bereikbaarheid, naast de reistijd en betrouwbaarheid. De kwaliteit van de openbare ruimte in de stad, zowel tijdelijk als permanent, heeft een grote invloed op de beleving en is bijvoorbeeld ook bepalend in de keuze voor de fiets of het openbaar vervoer. In dat licht is het onbegrijpelijk dat we accepteren dat tijdelijke fietspaden voor meerdere jaren door een container worden geleid of via dagelijks wisselende gladde rijplaten.' Noom vult aan: 'Werkzaamheden staan bekend als een hinderlijke fase in de openbare ruimte, met als doel om de beoogde eindsituatie te realiseren. Maar sommige werkzaamheden duren lang, jarenlang, ook in steden. En bekijk je de stad als één gebied, dan zie je dat wanneer de ene bouwput sluit, de volgende wordt geopend. Op deze manier wordt de échte eindsituatie, waar de gebruiker van kan genieten, nooit bereikt.'

Noom en Savenije willen deze standaard houding doorbreken. Noom: 'Ons uitgangspunt is dat je vanaf het begin van werkzaamheden een kwaliteitsverbetering teweeg

'Onbegrijpelijk dat tijdelijke fietspaden meerdere jaren door een container worden geleid'

brengt. Het tweede uitgangspunt is dat de stad iedere dag af moet zijn. Ook rond bouwplaatsen moet de stad aantrekkelijk en bereikbaar zijn.' Moeilijk? Wij zien allerlei mogelijkheden voor ons.'

Transformatie

Savenije: 'Inmiddels zijn we beland in 2018 waarbij we voor grote opgaven staan om de stad te transformeren. Immers, meer mensen trekken naar de stad en dat betekent een enorme verdichtingsopgave. Deze transformatie vraagt grote aanpassingen in de openbare ruimte die invloed hebben op de bereik-

baarheid en de leefbaarheid: van bouwput naar bouwput, van omleidingsroute naar omleidingsroute.'

Noom: 'Wij geven nu dit signaal en brengen deze boodschap volgend jaar structureel onder de aandacht: stap af van een eindbeeld van de stad na alle werkzaamheden. Er wordt in de stad altijd gebouwd. Creëer daarom vanaf het begin van de 'tijdelijke situatie' al meerwaarde door ruimtelijke kwaliteit onderdeel te maken van het project. En, belangrijk, reserveer budget voor een kwalitatieve uitvoering van de werkzaamheden. Denk projectoverstijgend en verschuif de focus van het bouwproject naar de reiziger. Daardoor krijg je veel meer inzicht. En, stel ter controle steeds de vraag: Hoe ervaart de gebruiker de openbare ruimte in zijn totaliteit?'

Savenije: 'Hier maken we ons sterk voor, binnen onze projecten en met deze brede visie op de stad. Stop met denken in een tijdelijke situatie en een eindsituatie in de openbare ruimte. De stad is nooit af, dus ontwerp de tijdelijke situatie als een eindsituatie.'